

A szent szertartások felett őrködő gyülekezet [Sacra Rituum Congregatio] határozata

Rómának és a világnak

Szentséges Urunk, X. Pius pápa 1903. november 22-én Motu proprio [önelhatározásból], az egyházi zenéről szóló utasítás alakjában, a tiszteletreméltó Gergely-féle éneket az okmányokhoz híven, mint az a templomokban azelőtt használatos volt, szerencsésen visszaállította, egyszersmind az egyházi ének szentségének és méltóságának a templomban való előmozdítására vagy visszaállítására, a legfontosabb határozatokat egybegyűjtötte azon célból, hogy ez az ő apostoli hatalmának teljességénél fogva az *egyházi zene törvénykönyvének* tekintélyével bírjon az egész egyházban. Amiért Szentséges Urunk a szent szertartások ezen gyülekezete által parancsolja és elrendeli, hogy az említett *utasítást* az összes egyházak elfogadják és szentül megtartsák, minden előjogok és kiváltságok dacára, még ha azok külön említésre is méltók, amilyenek az Apostoli Szentszék által Róma nagyobb bazilikáinak adott előjogok és kiváltságok, kiváltképpen pedig a nagy tiszteletreméltó lateráni templomé. Hasonlóképpen visszavonatnak mindazon kiváltságok és ajánlások, melyeknél fogva a liturgikus ének bármely más újabb alakjai a dolgok és idők körülményeihez képest az Apostoli Szentszék és ezen szent gyülekezet által behozattak; Ő Szentsége azonban kegyesen megengedni méltóztatott, hogy a liturgikus ének említett újabb alakja azon templomokban, amelyekbe az behozatott, szabadon megtartassék és énekeltesék, amíg, mihamarább lehetséges, a kéziratokhoz hű tiszteletreméltó gregorián ének léphet azoknak helyébe. Minden ezzel ellenkező rendelkezés érvénytelen.

Mindezekről Szentséges Urunk, X. Pius pápa a Szent Szertartások Gyülekezete által ezen határozatot kiadatni rendelte. 1904. január 8-án.

+ Pecsét helyett.

Cretoni Serafin bíbornok,
a szent gyülekezet elnöke.

+ *Panici Dioméd laodiceai érsek,*
a szent gyülekezet titkára.

A XX. századi katolikus liturgikus mozgalom kiindulópontja (Szent) X. Pius pápa 1903-as megnyilatkozása (motu proprio) az egyházi zenéről, melyet előbb megjelent olasz változatának kezdőszavai (Tra le sollecitudini) vagy a latin változat szerint (Inter pastoralis officii sollicitudines) is szokás idézni. Mivel a szöveg teljes terjedelmében ma sokaknak nehezen hozzáférhető, újraközöljük az OMCE hajdani hivatalos közlönyében, a fordító nevének megjelölése nélkül megjelent fordítást – Katolikus Egyházi Zeneközlöny XI (1904) 18–23. – a Rítuskongregáció határozatával együtt (uo. 17–18). A helyesírást kis mértékben modernizáltuk, a fordításban zárójelbe tett olasz és latin szavakat jelölés nélkül elhagytuk. Néhány avitt kifejezés megfelelőjét [ ]-ben adjuk.

E lap hasábjain is gyakran hivatkoznak erre a dokumentumra, melynek elméleti alapvetése – ha itt-ott értelmezésre vagy kiegészítésre szorul is – máig időtállóan bizonyult, de az egyházzenei gyakorlatra vonatkozó útmutatásai sem mind vesztették el érvényüket, még a II. Vatikáni Zsinat után bekövetkezett reformok után sem. (Hogy csak egyet említsünk: a női hang kizárása a templomi kórusból talán akkor is túlhajtott, szükségtelen és megvalósíthatatlan követelmény volt, de indoklása a mai egyházzenesz felelősségérzetét fel kell ébressze: „az énekesek a templomban igazi liturgiai tisztséggel bírnak”. S egy „normális” egyházzenei – sőt zenei – élet ma sem mondhatna le a fiúkórus pótolhatatlan hangzásáról.)